

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Акционарског друштва „Комуналац-Модрича“ Модрича
за период 01.01-31.12.2023. године**

Број: РВ075-24

Бања Лука, 06.12.2024. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	3
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	3
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	6
	Извјештај о ревизији усклађености.....	6
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	8
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	10
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	11
	1. Увод.....	11
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја.....	11
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	11
	4. Набавке.....	14
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана	14
	6. Финансијски извјештаји.....	15
	6.1. Биланс успјеха	15
	6.1.1. Пословни приходи и расходи.....	15
	6.1.2. Финансијски приходи и расходи	18
	6.1.3. Добитак редовне активности.....	18
	6.1.4. Остали добици и губици.....	18
	6.1.5. Нето добит периода	18
	6.2. Биланс стања.....	18
	6.2.1. Билансна актива.....	18
	6.2.2. Билансна пасива	22
	6.2.3. Ванбилансна евиденција.....	23
	6.3. Биланс токова готовине	23
	6.4. Временска неограниченост пословања	23
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	24
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје	24

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Акционарског друштва „Комуналац-Модрича“ Модрича који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају са стањем на дан 31.12.2023. године; Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду и Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, финансијски извјештаји Акционарског друштва „Комуналац-Модрича“ Модрича, истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2023. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 -2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Годишњи попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2023. године није извршен у складу са чланом 17. став (4. и 8.), 18. став (1) тачка 1. и 2. и чланом 20. став (1) тачка 3. и 4. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, јер је у извјештају о попису исказано стање имовине и обавеза, а нису сачињене пописне листе за финансијске пласмане, потраживања, разграничења и обавезе, такође сачињене пописне листе нефинансијске имовине нису датирани и потписани од стране одговорног лица, у пописним листама није извршен унос количина имовине преузетих из одговарајућих књиговодствених евиденција и утврђивање количинских разлика између књиговодственог и стварног стања имовине и извјештај о попису не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза.

Као што је наведено под тачкама 6.1.1.2. и 6.1.4. овог Извјештаја:

Остали нематеријални трошкови су исказани у мањем износу за 45.900 КМ, а у већем износу су исказани остали расходи и губици, јер одобрене донације у хуманитарне, социјалне, културне и спортске сврхе нису класификоване у складу са чланом 47. став (9) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.2.1.1. овог Извјештаја:

Исказана вриједност земљишта прецијењена је за 174.921 КМ и нераспоређена добит ранијих година прецијењена је за износ од 103.557 КМ, а потцијењене су

инвестиционе некретнине за 40.000 КМ и стална средства намијењена продаји за 31.364 КМ, јер је у ранијем периоду призната вриједност земљишта на коме Акционарско друштво „Комуналац-Модрича“ Модрича нема право својине, а земљиште које је издато у закуп није исказано као инвестициона некретнина, те земљиште предвиђено за продају није класификовано као стално средство намијењено продаји, што није у складу са чланом 4. став (1. и 2.), 5. став (1. и 2.) и 16. став (1. и 3.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачкама 6.2.1.3. и 6.2.2.2. овог Извјештаја:

Краткорочна потраживања и нето добит текуће године су прецијењени најмање за по 35.374 КМ, а потцијењени су губици од усклађивања вриједности потраживања за исти износ. Такође, прецијењени су краткорочни финансијски пласмани и нераспоређена добит ранијих година за по 37.044 КМ, јер Друштво није одмјерило резервисања за губитке и извршило исправку вриједности потраживања од купаца која нису наплаћена у периоду од годину дана од доспјећа и финансијских пласмана по кредиту који је доспио на наплату у 2021. години, што није у складу са чланом 18. став (8), 21. став (9) и 50. став (9) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Краткорочна потраживања су потцијењена за 20.413 КМ и за исти износ потцијењене су краткорочне обавезе и резервисања, јер су за настале преплате по основу више уплаћених средстава за услуге одвоза отпада од домаћинстава умањена потраживања од купаца, а нису исказана краткорочна разграничења за унапријед наплаћене приходе, што није у складу са чланом 41. став (3) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.3. овог Извјештаја:

Биланс токова готовине није сачињен у складу са чланом 10. став (2) и 11. став (2. и 7.) Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МРС 7 – Извјештаји о токовима готовине (параграф 14), јер су приливи готовине из пословних активности и одливи готовине из пословних активности исказани у мањем износу за по 277.612 КМ.

Као што је наведено под тачкама 6.4., 6.5. и 6.6. овог Извјештаја:

У Напоменама уз финансијске извјештаје нису објелодањене информације у вези сталности пословања, што није у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 25).

Такође, нису објелодањене додатне информације о потенцијалним обавезама по основу судских спорова, фер вриједности власничких инструмената, накнадама кључног руководећег особља, као и информације о трансакцијама, неизмиреним салдима и природи односа са повезаним странама, што није у складу са захтјевима МРС 1 (параграф 112(ц)), МРС 37 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина (параграф 28 и 86), МСФИ 7 – Финансијски инструменти: Објелодањивања (параграф 11А) и МРС 24 – Објелодањивање повезаних страна (параграф 9(а), 17 и 18).

Кључна питања ревизије

Кључна питања су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја Акционарског друштва „Комуналац-Модрича“ Модрича за годину која се завршава на дан 31.12.2023. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије тих финансијских извјештаја као цјелине а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим

питањима. Осим питања описаних у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, нема других питања која треба објавити у Извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима и међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примјене рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 06.12.2024. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Акционарског друштва „Комуналац-Модрича“ Модрича за 2023. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Акционарског друштва „Комуналац-Модрича“ Модрича за 2023. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Цјеновник услуга одвоза отпада за правна лица и субјекте по категоријама, од 31.01.2023. године, дјелимично није усклађен са Одлуком Скупштине општине Модрича од 25.01.2023. године о давању сагласности на цијене комуналних услуга одвоза отпада које пружа Акционарско друштво „Комуналац-Модрича“ Модрича, а цијене утврђене Цјеновником од 31.01.2023. године већином нису примјењиване за обрачун и фактурисање услуга током 2023. године. Такође, на утврђене цијене комуналних услуга одвоза отпада контејнером, мјесечног и дневног закупа на зеленој пијаци и услуга за сточну пијаци није прибављена сагласност надлежног органа Општине Модрича, а све претходно наведено није у складу са чланом 20. став (3) Закона о комуналним дјелатностима.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Акционарског друштва „Комуналац-Модрича“ Модрича обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и

другим прописима. Процедуре подразумевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Акционарског друштва „Комуналац-Модрича“ Модрича.

Бања Лука, 06.12.2024. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) поступци и процедуре провођења пописа имовине и обавеза и извјештавања о извршеном попису врше у складу са чланом 15. став (5), 17. став (4. и 8.), 18. став (1) и 20. став (1) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза,
- 2) приходи, потраживања и финансијски пласмани по основу трансакција са Општином Модрича класификују у складу са чланом 18. став (3), 21. став (3) и 54. став (4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 3) приходи од донација повезаних са средствима признају у билансу успјеха на систематској основи током вијека трајања средства, у складу са чланом 41. став (4) и 57. став (4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 4) трошкови бруто накнада плата и одобрене донације у хуманитарне, социјалне, културне и спортске сврхе класификују у складу са чланом 44. став (3) и 47. став (9) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 5) признавање земљишта и класификација земљишта датог у закуп и земљишта намијењеног продаји врши у складу са чланом 4. став (1. и 2.), 5. став (1. и 2.) и 16. став (1. и 3.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 6) имовина с правом коришћења и обавезе по лизингу на основу закључених уговора о дугорочном закупу пословних простора признају у складу са чланом 6. став (1. и 3.), 33. став (1. и 8.), 34. став (1. и 8.), 46. став (2) и 48. став (3) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 7) врши провјера корисног вијека трајања опреме на крају сваке пословне године у складу са захтјевима МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 51),
- 8) врши исправка вриједности потраживања од купаца и финансијских пласмана у складу са чланом 18. став (8), 21. став (9) и 50. став (9) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, а за примљене преплате исказују краткорочна разграничења у складу са чланом 41. став (3) истог правилника,
- 9) приливи и одливи готовине из пословних активности презентују у билансу токова готовине у складу са чланом 10. став (2) и 11. став (2. и 7.) Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 10) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације о сталности пословања, као и додатне информације о потенцијалним обавезама, фер вриједности власничких инструмената, повезаним странама и разлозима неусаглашених потраживања и обавеза у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја и осталих Међународних стандарда финансијског извјештавања, те чланом 18. став (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) запошљавање извршилаца врши на систематизована радна мјеста и уговори о дјелу закључују за послове који су ван дјелатности послодавца у складу са чланом 26., односно чланом 205. Закона о раду,
- 2) закључују анекси уговора о раду у случају промјене плата запослених, у складу са чланом 170. став (1) тачка 4. Закона о раду,
- 3) уговори о одвозу комуналног отпада закључују са корисницима комуналних услуга у складу са чланом 61. Одлуке о комуналном реду Општине Модрича,
- 4) цијене комуналних услуга одвоза отпада и тржничке дјелатности утврђују или мијењају уз сагласност надлежног органа Општине Модрича и услуге одвоза отпада свим лицима и субјектима из исте категорије обрачунавају под једнаким условима и цијенама утврђеним цјеновником на који је прибављена сагласност, у складу са чланом 20. став (3) Закона о комуналним дјелатностима и чланом 46. став (3) Закона о заштити потрошача у Републици Српској,
- 5) готовина наплаћена од стране инкасаната полаже у благајну истог или најкасније наредног радног дана, ради благовремене уплате средстава на рачуне отворене код пословних банака, у складу са чланом 8. став (1) Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о привредним друштвима;
- Закон о комуналним дјелатностима;
- Закон о трговини, члан 7., глава V;
- Закон о заштити потрошача у Републици Српској, глава VIII;
- Закон о порезу на доходак;
- Закон о доприносима;
- Закон о раду;
- Одлука о утврђивању увећања плате, висине примања по основу рада и висине помоћи раднику;
- Одлука о најнижој плати у Републици Српској у 2023. години;
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Акционарско друштво „Комуналац-Модрича“ Модрича (у даљем тексту: Друштво) настало је подјелом Основног државног јавног комуналног предузећа „Мајна“ са п.о. Модрича и уписано као самостални субјекат у регистар Основног суда у Добоју 20.12.2000. године, под називом Основно државно комунално предузеће „Комуналац-Модрича“ са п.о. Модрича. Након извршене власничке трансформације и промјене облика организовања, предузеће је 17.06.2003. године регистровано као акционарско друштво под данашњим називом.

Акцијски капитал друштва чини 544824 акције номиналне вриједности од 1КМ. Општина Модрича је власник 26% акција, а остале акције су у власништву физичких лица.

Органи Друштва су Скупштина акционара, Управни одбор и директор.

Пословање и управљање Друштвом уређено је Статутом од 09.09.2011. године и Измјенама и допунама Статута од 28.03.2018. и 27.06.2024. године. Основне дјелатности друштва су збрињавање отпада из стамбених и пословних простора, чишћење јавних површина у насељеним мјестима, тржничка дјелатност и представљају комуналне дјелатности од посебног јавног интереса у складу са Законом о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“ број 124/11 и 100/17).

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске је Рјешењем, број 15.04-962-134/15 од 01.11.2020. године, Друштву издало дозволу за управљање отпадом за дјелатности сакупљање и транспорт комуналног отпада, на период од пет година.

Друштво се финансира из прихода од пружених услуга по основу обављања редовних дјелатности и осталих пословних прихода од закупа, донација и намјенских извора финансирања. Финансијске трансакције се обављају путем рачуна отворених код пословних банака. Пословне књиге се воде и финансијски извјештаји сачињавају у оквиру рачуноводствене службе Друштва. Друштво је разврстано у групу малих правних лица.

На Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији Друштва за период 01.01-31.12.2023. године, није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске први пут је ангажована на провођењу финансијске ревизије Друштва.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Организација и функционисање система интерних контрола Друштва дјелимично су дефинисани интерним актима (Статут, Правилник о раду, Правилник о рачуноводственим политикама и Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста).

Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста из 2019. године систематизовано је 20 радних мјеста за 38 извршилаца (укључујући и директора). На дан 31.12.2023. године у Друштву је био запослен 31 извршилац, од којих 27 на

неодређено и четири на одређено вријеме.

У 2023. години један извршилац је запослен на неодређено вријеме на радно мјесто које није систематизовано Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста (референт за праћење наплате потраживања за правна и физичка лица) и са једним лицем је закључен уговор о дјелу за обављање послова који представљају редовну дјелатност послодавца (руковање грађевинским машинама и одржавање механизације), што није у складу са чланом 26., односно чланом 205. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 1/16, 66/18, 91/21, 119/21 и 112/23).

Бруто плата и увећање основне плате запослених утврђени су уговором о раду, на основу одредби Закона о раду и Одлуке о утврђивању увећања плате, висине примања по основу рада и висине помоћи раднику („Службени гласник Републике Српске“ број 53/16, 12/22 и 39/22). Током 2023. године запосленима су обрачунате и исплаћене плате у већем бруто износу од уговорених, а нису закључени анекси уговора о раду како је прописано чланом 170. став (1) тачка 4. Закона о раду.

Скупштина акционара је 17.12.2021. године именовала пет чланова Управног одбора Друштва на период од пет година, а Управни одбор је 22.02.2022. године именовao директора Друштва на период од пет година. Извршни одбор Друштва, предвиђен чланом 15. и 29. Статута, није формиран.

Статутом Друштва није предвиђена интерна ревизија. Чланом 320. став (1) Закона о привредним друштвима („Службени гласник Републике Српске“ број 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17, 82/19 и 17/23) дефинисано је да се оснивачким актом или статутом код отвореног акционарског друштва чије су акције уврштене на службено берзанско тржиште мора одредити да друштво има интерну ревизију, а може се одредити да друштво има одбор за ревизију.

Општи акт о интерним контролама и интерним контролним поступцима у Друштву и процедуре благајничког пословања, нормирања и праћења потрошње горива, коришћења возила, средстава репрезентације и телефона нису донесени.

Друштво није закључило уговоре о одвозу и санирању отпада са дијелом корисника услуга како је захтијевано чланом 61. Одлуке о комуналном реду („Службени гласник општине Модрича“ број 2/23), а у уговорима који су закључени са правним лицима нису наведени подаци о пословној површини и дјелатности субјеката на основу којих се одређује цијена услуге.

Скупштина општине Модрича је 25.01.2023. године донијела Одлуку о давању сагласности на цијене комуналних услуга одвоза отпада које пружа а.д. „Комуналац-Модрича“ Модрича („Службени гласник општине Модрича“ број 2/23), којом је утврђена цијена услуга за прикупљање и одвоз комуналног отпада од домаћинстава у износу од 18 КМ мјесечно (са укљученим порезом на додату вриједност). На основу овлашћења добијеног од Управног одбора у 2018. години, директор Друштва је 20.02.2023. године донио Одлуку о одређивању ниже цијене за домаћинства, којом је цијена одвоза отпада из стамбених јединица једночланих домаћинстава, привремено запосленима у иностранству и лицима која повремено користе стамбену јединицу утврђена у износу од 12,50 КМ. Одлуком Скупштине општине Модрича од 25.01.2023. године дата је сагласност на повећање цијене комуналних услуга одвоза отпада од правних лица и субјеката по категоријама утврђеним Цјеновником број 05-4-332/2021. од 31.12.2021. године („Службени гласник општине Модрича“ број 3/22) за 20%. Друштво је донијело нови Цјеновник услуга одвоза отпада АД „Комуналац-Модрича“ Модрича правним лицима и субјектима по категоријама, број 05/4-14/2023. од 31.01.2023. године. Новим цјеновником су цијене услуга одвоза отпада за прву групу корисника (златарске радње, сајцијске радње, канцеларије, киосци, хемијске чистионе, парфимерије, фотографске радње, обућарске радње, пржионице кафе, продавнице хљеба (киосци), видео клубови, фотокопирнице) увећане за више од

20%. Цијене комуналних услуга одвоза отпада утврђене цјеновником од 31.01.2023. године нису досљедно примјењиване за обрачун и фактурисање услуга које је Друштво пружало правним лицима и субјектима током 2023. године, јер су великом броју корисника услуге фактурисане по нижим цијенама, а неколицини корисника услуге су фактурисане по вишим цијенама од утврђених цјеновником. Као посљедица неведеног, корисницима услуга одвоза отпада који су разврстани у исту категорију према дјелатности и пословној површини субјекта, услуге су обрачунате и фактурисане по различитим цијенама. Такође, на утврђене цијене комуналних услуга одвоза отпада контејнером, мјесечног и дневног закупа на зеленој пијаци и услуга за сточну пијаци није прибављена сагласност надлежног органа Општине Модрича.

Утврђивање или мијењање цијена комуналних услуга без прибављене сагласности надлежног органа Општине Модрича и фактурисање услуга по цијенама различитим од цијена утврђених цјеновником на који је прибављена сагласност није у складу са чланом 20. став (3) Закона о комуналним дјелатностима, којим је прописано да цијену комуналне услуге утврђује давалац комуналне услуге, а сагласност на цијену даје надлежни орган јединице локалне самоуправе. Такође, обрачун и фактурисање услуга по различитим цијенама корисницима који су разврстани у исту категорију према дјелатности и пословној површини субјекта није у складу са чланом 46. став (3) Закона о заштити потрошача у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 6/12, 63/14, 18/17 и 90/21), којим је прописано да је трговац који пружа услугу од општег економског интереса обавезан да омогући потрошачу коришћење економске услуге под једнаким условима, без дискриминације.

Наплата потраживања за извршене услуге вршена је путем рачуна отворних код пословних банака, благајне у сједишту Друштва и наплатом на терену путем инкасаната. Наплаћену готовину за услуге одвоза смећа од домаћинстава инкасанти су полагали у благајну на крају радне седмице, због чега Друштво није било у могућности да готов новац остварен обављањем регистроване дјелатности уплаћује на рачуне Друштва отворене код пословних банака истог или наредног дана, како је прописано чланом 8. став (1) Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем ("Службени гласник Републике Српске" број 86/12, 10/14 и 7/23).

У складу са Одлуком о попису и формирању комисије за потпуни попис на дан 31.12.2023. године, извршен је попис и евидентирање резултата пописа имовине и обавеза Друштва. Ревизијским испитивањем провођења истог утврђено је да годишњи попис имовине и обавеза није извршен у складу са чланом 15. став (7), 17. став (4. и 8.), 18. став (1) тачка 1. и 2. и чланом 20. став (1) тачка 3. и 4. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“ број 45/16 и 113/21), јер нису извршене неопходне припремне радње за попис земљишта обезбјеђивањем ажурних података из земљишних евиденција, у извјештају о попису исказано је стање имовине и обавеза, а нису сачињене пописне листе за финансијске пласмане, потраживања, разграничења и обавезе, такође сачињене пописне листе нефинансијске имовине нису датиране и потписане од стране одговорног лица, у пописним листама није извршен унос количина имовине преузетих из одговарајућих књиговодствених евиденција и утврђивање количинских разлика између књиговодственог и стварног стања имовине и извјештај о попису не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза.

На основу горе наведеног, као и уочених неправилности које су образложене у већини тачака овог извјештаја, успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да обезбиједи истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и прописима.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **запошљавање извршилаца врши на систематизована радна мјеста и уговори о дјелу закључују за послове који су ван дјелатности послодавца у складу са чланом 26., односно чланом 205. Закона о раду,**
- **закључују анекси уговора о раду у случају промјене плата запослених, у складу са чланом 170. став (1) тачка 4. Закона о раду,**
- **уговори о одвозу комуналног отпада закључују са корисницима комуналних услуга у складу са чланом 61. Одлуке о комуналном реду Општине Модрича,**
- **цијене комуналних услуга одвоза отпада и тржничке дјелатности утврђују или мијењају уз сагласност надлежног органа Општине Модрича и услуге одвоза отпада свим лицима и субјектима из исте категорије обрачунавају под једнаким условима и цијенама утврђеним ценовником на који је прибављена сагласност, у складу са чланом 20. став (3) Закона о комуналним дјелатностима и чланом 46. став (3) Закона о заштити потрошача у Републици Српској,**
- **готовина наплаћена од стране инкасаната полаже у благајну истог или најкасније наредног радног дана, ради благовремене уплате средстава на рачуне отворене код пословних банака, у складу са чланом 8. став (1) Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем,**
- **поступци и процедуре провођења пописа имовине и обавеза и извјештавања о извршеном попису врше у складу са чланом 15. став (5), 17. став (4. и 8.), 18. став (1) и 20. став (1) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.**

4. Набавке

Законом о јавним набавкама је прописано да је правно лице у обавези да за набавке робе, услуга и радова примјењује одредбе тог закона уколико је наведено у листи уговорних органа, односно уколико испуњава услове из дефиниције уговорног органа. Чланом 4. став (1) тачка б. подтачка 1. и 3. претходно наведеног закона дефинисано је да је уговорни орган правно лице које је основано с циљем задовољавања потреба од општег интереса уколико испуњава најмање један од услова и то да се финансира највећим дијелом из јавних средстава и да више од половине чланова скупштине, управног или надзорног одбора чине именовани или изабрани представници уговорних органа, што код Друштва није случај. Сходно наведеном Друштво није било у обавези да проводи Закон о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана

Програмом рада за 2023. годину предвиђене су активности Друштва на пружању комуналних услуга одвоза отпада на подручју општине Модрича, купљења отпада поред магистралних путева, уклањања угинулих животиња, санације дивљих депонија, чишћења улица и тротоара у градском подручју, чишћења и одржавања зелене пијаце, кошења јавних површина и орезивања дрвећа. Планиране су набавке два специјална теретна моторна возила за прикупљање и одвоз отпада, видео надзора за потребе зелене пијаце и заштитне опреме за раднике, затим одржавање возног парка, поправка контејнера и одржавање депоније у Модричком Лугу, те провођење активности у циљу повећања броја корисника и наплате потраживања од

физичких и правних лица за пружене услуге. У Програму рада нису исказани финансијски показатељи.

Друштво је у складу са чланом 24. став (1) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 94/15 и 78/20) сачинило Годишњи извјештај о пословању Друштва за 2023. годину, који је Скупштина акционара усвојила 27.06.2024. године.

6. Финансијски извјештаји

Друштво је за 2023. годину сачинило обрасце финансијских извјештаја прописане чланом 2. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“ број 59/22 и 129/22) и то Биланс стања, Биланс успјеха, Биланс токова готовине, Напомене уз финансијске извјештаје, као и Извјештај о промјенама на капиталу прописан Правилником о садржини и форми обрасца извјештаја о промјенама на капиталу („Службени гласник Републике Српске“ број 59/22).

Финансијски извјештаји Друштва за 2023. годину усвојени су од стране Управног одбора Одлуком од 26.02.2024. године, Скупштина акционара је наведене извјештаје усвојила на сједници одржаној 27.06.2024. године, а исти су јавно доступни на интернет страници Бањалучке берзе.

6.1. Биланс успјеха

Укупни приходи Друштва су за 2023. годину исказани у износу од 1.667.572 КМ, а чине их пословни приходи, финансијски приходи и остали приходи и добици.

Укупни расходи су исказани у износу од 1.481.904 КМ, а чине их пословни расходи, финансијски расходи, остали расходи и губици, расходи од усклађивања вриједности имовине и расходи по основу исправке грешака из ранијих година.

6.1.1. Пословни приходи и расходи

6.1.1.1. Пословни приходи

Пословни приходи исказани су у износу од 1.665.302 КМ, а односе се на приходе од пружених услуга (1.645.485 КМ) и остале пословне приходе (19.817 КМ).

Приходе од пружених услуга чине исказани приходи од пружених услуга повезаним лицима (328.645 КМ) и приходи од пружених услуга на домаћем тржишту (1.316.840 КМ).

Приходи од пружених услуга повезаним лицима односе се на услуге чишћења улица, тротоара и паркинга и услуге прања и дезинфекције улица и тротоара по уговорима закљученим са Општином Модрича.

Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“ број 104/21 и 59/22) прописано је да се повезаним правним лицима сматрају лица која припадају групи којој и само правно лице припада, било као матично друштво или као члан групе (члан 18.). С обзиром да Општина Модрича није матични ентитет Друштва, приходи Друштва из трансакција са Општином Модрича нису класификовани у складу са чланом 54. став (4) претходно поменутог правилника, те су приходи од пружених услуга повезаним лицима исказани у већем износу за 328.645 КМ, а у мањем износу су исказани приходи од пружених услуга на домаћем тржишту.

Приходи од пружених услуга на домаћем тржишту односе се на приходе од услуга одвоза отпада од домаћинстава (790.711 КМ), одвоза отпада од правних лица (201.983 КМ), одвоза отпада контејнером (154.940 КМ), рада механизације и цистерне

(70.345 KM), мјесечне резервације столова на зеленој пијаци (40.820 KM), дневне плацарине на зеленој пијаци (55.994 KM) и услуга за сточну пијаци (2.047 KM). Додатно образложено под тачком 3. извјештаја.

Остали пословни приходи односе се на приходе од закупа земљишта (7.442 KM), донација (5.893 KM) и рефундација од фондова обавезног социјалног осигурања (6.482 KM).

Приходи од донација су исказани по основу укидања преосталог разграничења признатог у 2019. години за одложене приходе по основу примљене донације у износу од 55.000 KM од Фонда за заштиту животне средине и енергетску ефикасност Републике Српске у сврху набавке комуналног возила.

Приходи по основу донација исказани су у мањем износу за 5.107 KM и разграничени приходи по основу донација у мањем износу за 4.583 KM, јер укидање одложених прихода по основу примљених донација у периоду од 2019. до 2022. године није вршено сразмјерно обрачунатој амортизацији дијела набавне вриједности возила финансиране из примљене донације, већ за износ амортизације обрачунате на укупну (већу) набавну вриједност возила. Због наведеног су одложени приходи по основу донација пренесени са разграничења из биланса стања на приходе у биланс успјеха прије истека процијењеног вијека трајања средства, што није у складу са чланом 41. став (4) и 57. став (4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МРС 20 - Рачуноводствено обухватање државних давања и објелодањивање државне помоћи (параграф 26).

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- ***приходи од пружених услуга Општини Модрича класификују у складу са чланом 54. став (4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,***
- ***приходи од донација повезаних са средствима признају у билансу успјеха на систематској основи током вијека трајања средства, у складу са чланом 41. став (4) и 57. став (4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.***

6.1.1.2. Пословни расходи

Пословни расходи су исказани у износу од 1.426.951 KM, а односе се на трошкове материјала (69.687 KM), горива и енергије (221.466 KM), плата, накнада плата и осталих личних примања (666.049 KM), производних услуга (266.696 KM), амортизације (116.152 KM), нематеријалне трошкове (70.543 KM), трошкове пореза и доприноса (16.358 KM).

Трошкови материјала се односе на трошкове осталог материјала, а највећим дијелом их чине трошкови канцеларијског материјала (2.894 KM), ауто-гума (11.937 KM), ХТЗ опреме (10.190 KM), ситног алата и инвентара (7.838 KM), резервних дијелова за специјална моторна возила за сакупљање и одвоз отпада (24.767 KM) и осталог материјала за израду и поправку контејнера за смеће (11.964 KM).

Трошкови горива и енергије се највећим дијелом односе на трошкове нафтних деривата - горива и мазива (212.371 KM) и електричне енергије (7.758 KM).

Трошкови плата, накнада плата и осталих личних примања се односе на исказане трошкове бруто плата (558.709 KM), трошкове бруто накнада члановима управног одбора (29.985 KM) и трошкове бруто осталих личних примања (77.355 KM).

У оквиру *трошкова бруто плата* евидентирани су трошкови бруто накнада плата (годишњи одмор, рад у дане државних празника, боловање на терет послодавца), што није у складу са чланом 44. став (3) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Накнаде члановима Управног одбора обрачунате су у мјесечном нето износу од 300 КМ по члану, у складу са Одлуком Скупштине акционара од 29.06.2018. године.

Трошкови осталих личних примања односе се на накнаде трошкова превоза запослених код доласка на посао и повратка с посла (11.429 КМ), трошкове топлог оброка по основу организоване исхране радника код послодавца (31.975 КМ), регрес (23.900 КМ) и зимницу (10.051 КМ).

Трошкови производних услуга се највећим дијелом односе на трошкове поштанских услуга (8.513 КМ), телефонских услуга (7.401 КМ), услуга одржавања (64.094 КМ), закупа пословних простора (10.044 КМ) и комуналних услуга (170.794 КМ).

Трошкови услуга одржавања највећим дијелом су исказани по основу одржавања путничких и комуналних возила и машина (35.314 КМ), одржавања рачунарског програма (15.010 КМ) и комуналне опреме (11.498 КМ).

Трошкови комуналних услуга су исказани по основу услуга санације депонија комуналног отпада у Модричком Лугу и Вукосављу (119.093 КМ) и услуга превоза (45.700 КМ) и одлагања комуналног отпада (6.001 КМ) на депоније на подручју јединица локалних самоуправа Добој, Брод и Пелагићево, са којима Друштво има закључене уговоре о депоновању комуналног отпада.

На територији општине Модрича не постоји депонија са дозволом за рад издатом од ресорно надлежног министарства. Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске наложила је затварање депоније комуналног отпада у Модричком Лугу након поплава 2014. године. У складу са Законом о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“ број 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21 и 65/21) и Стратегијом управљања отпадом за период 2017-2026. године, јединице локалне самоуправе комунални отпад треба да одлажу у заједничке депоније регионалног карактера одређене на основу важеће просторно планске документације. Општина Модрича у контексту регионализације у управљању отпадом припада добојској регији, гдје је формирана Регионална депонија комуналног отпада «Карабеговац» код Добоја.

Трошкови амортизације се односе на трошкове амортизације грађевинских објеката, опреме, алата и инвентара у 2023. години. Амортизација је обрачуната примјеном линеарног метода отписа према процијењеном вијеку коришћења сталних средстава.

Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса) се највећим дијелом односе на трошкове бруто накнада ангажованом лицу по уговору ван радног односа (14.893 КМ), трошкове репрезентације и угоститељских услуга (11.001 КМ), услуге израде идејног пројекта и урбанистичко техничких услова за изградњу стамбено-пословног објекта у Модричи (10.530 КМ), трошкове платног промета (5.431 КМ), осигурања (4.781 КМ), ревизорских и процјенитељских услуга (3.000 КМ), стручног образовања и усавршавања запослених (2.502 КМ), објављивања огласа (1.498 КМ), накнаде Централном регистру хартија од вриједности (1.207 КМ), те стипендије за пет студената одобрене одлуком Управног одбора (7.000 КМ).

Остали нематеријални трошкови су исказани у мањем износу за 45.900 КМ, а у већем износу су исказани остали расходи и губици, јер донације у хуманитарне, социјалне, културне и спортске сврхе, које су одобрене одлукама директора Друштва вјерским организацијама, спортским клубовима, удружењима грађана, јавним установама и физичким лицима, нису класификоване у складу са чланом 47. став (9) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга

правна лица и предузетнике. Статутом Друштва нису дефинисани поступак и надлежности у погледу додјеле донација.

Трошкови пореза и доприноса се највећим дијелом односе на трошкове регистрације возила (8.140 КМ), накнаду за коришћење комуналних добара (3.382 КМ), порез на имовину (2.034 КМ) и накнаде за шуме (1.167 КМ).

Препоручује се директору да обезбиједи да се трошкови бруто накнада плата и одобрене донације у хуманитарне, социјалне, културне и спортске сврхе класификују у складу са чланом 44. став (3) и 47. став (9) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

6.1.1.3. Пословни добитак

Пословни добитак је исказан у износу од 238.351 КМ. Ревизијом је утврђено да је пословни добитак прецијењен за 45.900 КМ, јер су потцијењени пословни расходи (тачка 6.1.1.2. извјештаја).

6.1.2. Финансијски приходи и расходи

Финансијски приходи су исказани у износу од 297 КМ, а финансијски расходи у износу од 25 КМ.

6.1.3. Добитак редовне активности

Добитак редовне активности исказан је у износу од 238.623 КМ и прецијењен је за 45.900 КМ (тачка 6.1.1.3. извјештаја).

6.1.4. Остали добици и губици

Остали приходи и добици исказани су у износу од 1.973 КМ, а односе се на добитке по основу продаје некретнина (1.211 КМ) и добитке од наплате отписаних потраживања (762 КМ).

Остали расходи и губици исказани су у износу од 54.152 КМ, а односе се на расходе по основу директног отписа потраживања од купаца (8.252 КМ) и донације (финансијске помоћи) одобрене вјерским организацијама, спортским клубовима, удружењима грађана, јавним установама и физичким лицима (45.900 КМ). Остали расходи и губици су исказани у већем износу за 45.900 КМ, те је и губитак по основу осталих прихода и расхода прецијењен за 45.900 КМ (тачке 6.1.1.2. и 6.1.1.3. извјештаја).

6.1.5. Нето добит периода

Нето добит периода је исказана у износу од 164.338 КМ, а представља разлику између укупних прихода (1.667.572 КМ) и укупних расхода (1.481.904 КМ) умањену за порез на добит (21.330 КМ). Ревизијом је утврђено да је нето добит периода прецијењена за 35.374 КМ, јер је потцијењен губитак по основу усклађивања вриједности имовине, што је објашњено у тачки 6.2.1.3. извјештаја.

6.2. Биланс стања

Билансна актива и билансна пасива на дан 31.12.2023. године исказане су у вриједности од по 2.293.983 КМ.

6.2.1. Билансна актива

Укупна билансна актива исказана је у износу од 3.399.085 КМ бруто вриједности, 1.105.102 КМ исправке вриједности и 2.293.983 КМ нето вриједности, а чине ју стална средства, одложена пореска средства и текућа средства.

6.2.1.1. Стална средства

Стална средства исказана су у износу од 2.494.705 КМ бруто вриједности, 1.020.493 КМ исправке вриједности и 1.474.212 КМ нето вриједности, а чине их нематеријална средства, некретнине, постројења и опрема и дугорочни финансијски пласмани.

Нематеријална средства су исказана у износу од 6.000 КМ бруто вриједности и исправке вриједности, а односе се на књиговодствени програм у употреби чија је вриједност у цјелости амортизована.

Некретнине, постројења и опрема су исказани у износу од 2.423.821 КМ бруто вриједности, 1.014.493 КМ исправке вриједности и 1.409.328 КМ нето вриједности, а односе се на земљиште, грађевинске објекте и постројења и опрему.

Земљиште је исказано у вриједности од 621.986 КМ, а односи се на више земљишних парцела на подручју општина Модрича и Вукосавље, укупне површине од око 230.000 м².

Дио исказаног земљишта у вриједности од 103.557 КМ односи се на земљишне парцеле у Модричком Лугу укупне површине 76.313 м², које су додијељене Друштву Одлуком Управног одбора ОДЖКП „Мајна“ Модрича (од 03.07.2001. године) о усвајању диобног биланса са стањем на дан 31.12.2000. године. Друштво није стекло право својине на земљишним парцелама укњижбом у јавну евиденцију, већ је у претходним годинама у катастарској евиденцији као посједник на тим парцелама била уписана Р.О. Комуналних дјелатности Мајна. Дана 07.12.2023. године Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове донијела је рјешење којим је усвојен захтјев Општине Модрича за упис права власништва и посједа на предметним земљишним парцелама, на основу члана 324. Закона о стварним правима према коме се друштвена својина уписује у својину јединице локалне самоуправе на чијој територији се налази непокретност ако је носилац тог права престао да постоји и нема правног сљедбеника. Уписивање права власништва и посједа на Општину Модрича у дијелу 1/1 уз истовремено брисање претходно уписаног правног лица извршено је по правоснажности рјешења. Због свега претходно наведеног, исказана вриједност земљишта је прецијењена за 103.557 КМ, као и нераспоређена добит ранијих година, јер је у финансијским извјештајима признато земљиште на којем Друштво нема право својине, што није у складу са чланом 4. став (1. и 2.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема (параграф 7).

Земљиште на сточној пијаци (дио парцеле означене као к.ч. 1328/2 у к.о. Модрича површине од 2.000 м²) је у 2023. години дато у закуп, а није исказано као инвестициона имовина, што није у складу са чланом 5. став (1. и 2.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МРС 40 - Инвестиционе некретнине (параграф 5 и 8). Такође, Управни одбор је 20.09.2023. године донио одлуку о продаји земљишта у Вукосављу (стара депонија) површине 99.588 м², а исто није класификовано као стално средство намијењено продаји, што није у складу са чланом 16. став (1. и 3.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МСФИ 5 - Стална имовина која се држи за продају и престанак пословања (параграф 6, 7 и 8). Због претходно наведеног је вриједност земљишта прецијењена за 71.364 КМ, а потцијењене су инвестиционе некретнине за 40.000 КМ и стална средства намијењана продаји за 31.364 КМ.

Грађевински објекти су исказани у износу од 650.369 КМ бруто вриједности, 182.941 КМ исправке вриједности и 467.428 КМ нето вриједности, а односе се на канцеларијске просторе, гаражу, пијачне платое и објекат црпне станице. У току 2023.

године вриједност грађевинских објеката је умањена за 19.234 КМ по основу обрачунате амортизације.

Друштво је у 2018. и 2021. години са два физичка лица закључило уговоре о вишегодишњем закупу пословних простора за потребе обављања дјелатности Друштва. По основу закључених уговора о дугорочном закупу (лизингу) некретнина није призната имовина с правом коришћења и обавезе по основу лизинга, те током 2023. године нису евидентирани припадајући трошкови амортизације имовине са правом коришћења и камата на обавезу по основу лизинга, а у оквиру трошкова производних услуга исказани су трошкови закупа. Претходно наведено није у складу са чланом 6. став (1. и 3.), 33. став (1. и 8.), 34. став (1. и 8.), 46. став (2) и 48. став (3) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МСФИ 16 – Лизинг (параграф 22, 23, 26, 29 и 36).

Постројења и опрема су исказани у износу од 1.151.466 КМ бруто вриједности, 831.552 КМ исправке вриједности и 319.914 КМ нето вриједности, а односи се на четири путничка возила (104.098 КМ), компјутерску опрему (7.622 КМ), канцеларијску опрему (9.727 КМ), 15 комуналних возила (115.892 КМ), контејнере (16.057 КМ) и осталу комуналну опрему, алат и инвентар по калкулативном отпису (66.518 КМ). У току 2023. године извршена је набавка опреме и алата и инвентара у вриједности од 154.866 КМ, од чега се највећи дио односи на набавку два комунална возила (91.164 КМ). Вриједност постројења и опреме је у току године умањена за 96.918 КМ по основу обрачунате амортизације, а по проведеном попису извршено је расходовање опреме бруто вриједности од 5.708 КМ која је претходно у цјелости била амортизована.

Друштво није вршило провјеру корисног вијека трајања опреме на крају сваке пословне године, како је захтијevano МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 51), а у потпуности је амортизован велики дио опреме која се и даље користи.

Дугорочни финансијски пласмани су исказани у износу од 64.884 КМ, а односе се на 10% акција А.Д. „Водовод и канализација-Модрича“ Модрича које је Друштво купило 2018. године и које су класификоване као финансијски инструменти по фер вриједности кроз остали укупан резултат.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **земљиште признаје као средство када су испуњени услови за признавање по МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, у складу са чланом 4. став (1. и 2.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,**
- **земљиште дато у закуп класификује као инвестициона некретнина и земљиште предвиђено за продају класификује као стално средство намијењено продају у складу са чланом 5. став (1. и 2.) и 16. став (1. и 3.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,**
- **имовина с правом коришћења и обавезе по лизингу на основу закључених уговора о дугорочном закупу пословних простора признају у складу са чланом 6. став (1. и 3.), 33. став (1. и 8.), 34. став (1. и 8.), 46. став (2) и 48. став (3) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,**
- **врши провјера корисног вијека трајања опреме на крају сваке пословне године у складу са захтјевима МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 51).**

6.2.1.2. Одложена пореска средства

Одложена пореска средства исказана су у износу од 9.234 КМ. Током 2023. године одложена пореска средства су увећана за 1.260 КМ по основу разлике настале између књиговодствено обрачунате амортизације и амортизације признате по пореским прописима.

6.2.1.3. Текућа средства

Текућа средства исказана су у износу од 895.146 КМ бруто вриједности, 84.609 КМ исправке вриједности и 810.537 КМ нето вриједности, а чине их залихе материјала, краткорочна потраживања, краткорочни финансијски пласмани, готовински еквиваленти и готовина и краткорочна разграничења. Текућа средства су исказана у мањем износу за 31.364 КМ, јер земљиште предвиђено за продају није исказано као стално средство намијењено продаји (тачка 6.2.1.1. извјештаја).

Залихе материјала су исказане у износу од 7.042 КМ, а односе се на резервне дијелове (75 КМ), гориво и мазиво (4.593 КМ) и ХТЗ опрему (2.374 КМ) у складишту.

Краткорочна потраживања су исказана у износу од 580.319 КМ бруто вриједности, 84.609 КМ исправке вриједности и 495.710 КМ нето вриједности, а односе се на купце – повезана правна лица (203.484 КМ), купце у земљи (286.640 КМ), остала краткорочна потраживања (2.901 КМ) и потраживања за више плаћен порез на добит (2.685 КМ).

Купци – повезана правна лица односе се на потраживања за извршене услуге Општини Модрича.

Купци у земљи односе се на потраживања од домаћинстава (164.015 КМ), потраживања од правних лица и предузетника (122.625 КМ) и сумњива и спорна потраживања чија је вриједност у цјелости исправљена (84.609 КМ). На сумњивим и спорним потраживањима исказана су потраживања из ранијих година од 94 правна лица и предузетника, за које је Друштво покренуло судске спорове. На приједлог пописне комисије Управни одбор је донио одлуку којом је одобрен директан отпис ненаплативих потраживања од физичких (1.919 КМ) и правних лица (6.333 КМ), која претходно нису била класификована као сумњива и спорна.

Краткорочна потраживања од купаца у земљи су потцијењена за 20.413 КМ, јер су умањена за примљене преплате за услуге одвоза отпада од домаћинстава (тачка 6.2.2.2. извјештаја).

Краткорочни финансијски пласмани односе се на финансијско средство по амортизованој вриједности класификовано као краткорочни кредит повезаним правним лицима, исказан у износу од 37.044 КМ по основу доспјелих ненаплаћених потраживања од продаје некретнина на одгођено плаћање Општини Модрича, по уговору из 2016. године.

Готовински еквиваленти и готовина су исказани у износу од 265.196 КМ, а односе се на новчана средства на банковним рачунима.

Краткорочна разграничења су исказана у износу од 5.535 КМ, а односе се на унапријед плаћене расходе за премије осигурања запослених од посљедица несреће и осигурања моторних возила, те претплату за стручни часопис.

Потраживања Друштва за извршене услуге и одобрени кредит Општини Модрича нису класификовани у складу са чланом 18. став (3) и 21. став (3) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике (додатно образложено у тачки 6.1.1.1. извјештаја), те су купци - повезана правна лица исказани у већем износу за 203.484 КМ и краткорочни

кредити повезаним правним лицима у већем износу за 37.044 КМ, а у мањем износу су исказани купци у земљи и краткорочни кредити у земљи.

Краткорочна потраживања и нето добит текуће године су прецијењени најмање за по 35.374 КМ, а потцијењени су губици од усклађивања вриједности потраживања за исти износ, такође прецијењени су краткорочни финансијски пласмани и нераспоређена добит ранијих година за по 37.044 КМ, јер Друштво није одмјерило резервисања за губитке и извршило исправаку вриједности потраживања од купаца која нису наплаћена у периоду од годину дана од доспјећа и финансијских пласмана по кредиту који је доспио на наплату у 2021. години, што није у складу са чланом 18. став (8), 21. став (9) и 50. став (9) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МСФИ 9 – Финансијски инструменти (параграф 5.5.1, 5.5.15 и Б5.5.35).

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **потраживања за пружене услуге и одобрени кредит Општини Модрича класификују у складу са чланом 18. став (3) и 21. став (3) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,**
- **врши исправка вриједности потраживања од купаца и финансијских пласмана у складу са чланом 18. став (8), 21. став (9) и 50. став (9) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.**

6.2.2. Билансна пасива

Укупна билансна пасива исказана је у износу од 2.293.983 КМ, а чине ју капитал и краткорочне обавезе и резервисања.

6.2.2.1. Капитал

Капитал Друштва је исказан у износу од 2.153.648 КМ, а чине га основни капитал (544.824 КМ), законске резерве (54.482 КМ) и нераспоређена добит (1.554.342 КМ).

Основни капитал чини акцијски капитал Друштва уписан у судском регистру, а састоји се од 544824 обичних акција номиналне вриједности од 1КМ. Према извјештају Централног регистра хартија од вриједности, акције Друштва се налазе у власништву 35 акционара. Учешће Општине Модрича у основном капиталу Друштва износи 26%, што представља минимално обавезно учешће јединице локалне самоуправе према члану 7. Закона о преносу права својине на капиталу Републике Српске у предузећима која обављају комуналне дјелатности на јединице локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“ број 50/10). Остале акције су у власништву физичких лица, а ни један акционар засебно не посједује 20% или више акција.

Нераспоређену добит чине нераспоређена добит ранијих година (1.390.004 КМ) и нераспоређена добит текуће године (164.338 КМ).

Ревизијом је утврђено да је нераспоређена добит ранијих година прецијењена за 140.601 КМ, јер је прецијењена вриједност земљишта за 103.557 КМ (тачка 6.2.1.1. извјештаја) и краткорочних финансијских пласмана за 37.044 КМ (тачка 6.2.1.3. извјештаја).

Тakoђе, ревизијом је утврђено да је нераспоређена добит текуће године прецијењена за 35.374 КМ, јер су потцијењени губици од усклађивања вриједности потраживања од купаца (тачке 6.1.5. и 6.2.1.3. извјештаја).

6.2.2.2. Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања

Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања су исказана у износу од 140.335 КМ, а односе се на краткорочне финансијске обавезе (99 КМ), обавезе из пословања

(64.947 KM), обавезе за плате и накнаде плата за децембар 2023. године (58.341 KM), остале обавезе (4.598 KM), порез на додату вриједност по пријави за децембар 2023. године (9.998 KM) и обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине (2.352 KM).

Краткорочне обавезе и резервисања су потцијењени за 20.413 KM, као и краткорочна потраживања, јер су за настале преплате по основу више уплаћених средстава за услуге одвоза отпада од домаћинства умањена потраживања од купаца, а нису исказана краткорочна разграничења за унапријед наплаћене приходе, што није у складу са чланом 41. став (3) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извештаја (параграф 32), којим је прописано да се не смије вршити пребијање имовине и обавеза.

Препоручује се директору да обезбиједи да се за примљене преплате исказују краткорочна разграничења, у складу са чланом 41. став (3) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

6.2.3. Ванбилансна евиденција

Позиције ванбилансне активе и ванбилансне пасиве на дан 31.12.2023. године су исказане у износу од по 350.829 KM, а односе се на туђу опрему добијену на коришћење (188.009 KM) и блочиће за наплату пијачнине за које су задужени благајна и инкасанти (162.820 KM).

6.3. Биланс токова готовине

У Билансу токова готовине исказани су приливи готовине из пословних активности (1.471.304 KM) и активности инвестирања (51.500 KM), те одливи готовине из пословних активности (1.370.348 KM) и активности инвестирања (164.616 KM). Токова готовине из активности финансирања није било.

Нето одлив готовине исказан је у износу од 12.160 KM, по основу нето прилива готовине из пословних активности (100.956 KM) и нето одлива готовине из активности инвестирања (113.116 KM). Стање готовине на почетку периода исказано је у износу од 277.356 KM, а на крају периода у износу од 265.196 KM.

Биланс токова готовине није сачињен у складу са чланом 10. став (2) и 11. став (2. и 7.) Правилника о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МРС 7 – Извештаји о токовима готовине (параграф 14), јер у приливе готовине из пословних активности нису укључене уплате купаца за обрачунати порез на додату вриједност по издатим рачунима, а у одливе готовине из пословних активности нису укључене исплате добављачима за обрачунати порез на додату вриједност у примљеним рачунима, као ни плаћања пореским властима по основу разлике између излазног и улазног пореза на додату вриједност током 2023. године. Због наведеног су приливи готовине из пословних активности и одливи готовине из пословних активности исказани у мањем износу за по 277.612 KM.

Препоручује се директору да обезбиједи да се приливи и одливи готовине из пословних активности презентују у билансу токова готовине у складу са чланом 10. став (2) и 11. став (2. и 7.) Правилника о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

6.4. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извештаје нису објелодањене информације у вези сталности пословања, што није у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација

финансијских извјештаја (параграф 25) и за наведено препорука је дата у тачки 6.6. извјештаја.

6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Према писаној информацији за потребе ревизије, у току 2023. године против Друштва је вођен један судски спор покренут у 2022. години за накнаду нематеријалне штете због повреда на раду, по тужбеном захтјеву у вриједности од 31.000 КМ. Информације везане за потенцијалне обавезе по основу судског спора нису објелодањене у Напоменама уз финансијске извјештаје, што није у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 112(ц)) и МРС 37 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина (параграф 28 и 86), а препорука је дата у тачки 6.6. извјештаја.

6.6. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје за период 01.01-31.12.2023. године сачињене су и Напомене које пружају неопходне информације о Друштву, примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственим политикама и процјенама, али исте не задовољавају захтјеве међународних стандарда финансијског извјештавања, јер поред наведеног у тачкама 6.4. и 6.5. извјештаја, за власничке инструменте класификоване по фер вриједности кроз остали укупан резултат нису извршена објелодањивања фер вриједности на крају извјештајног периода, што није у складу са захтјевима МСФИ 7 – Финансијски инструменти: Објелодањивања (параграф 11А) и нису објелодањене накнаде кључног руководећег особља, као и природа односа и информације о трансакцијама и неизмиреним салдима по основу закљученог уговора о закупу пословног простора са физичким лицем које је повезана страна јер је члан уже породице директора Друштва, што није у складу са захтјевима МРС 24 – Објелодањивање повезаних страна (параграф 9(а), 17 и 18).

Такође, у Напоменама уз финансијске извјештаје није извршено објелодањивање разлога неусаглашених потраживања и обавеза, како је прописано чланом 18. став (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Препоручује се директору да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације о сталности пословања, као и додатне информације о потенцијалним обавезама, фер вриједности власничких инструмената, повезаним странама и разлозима неусаглашених потраживања и обавеза у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја и осталих Међународних стандарда финансијског извјештавања, те чланом 18. став (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Ревизијски тим

Ивана Марјановић, с.р.

Константин Павловић, с.р.

Гордана Шурлан, с.р.